

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΘΕΜΑ:
LECTIO XXXIV

Δανάη Γεωργιάδου, Σύμβουλος Λατινικών, Β.Δ.
Μ.Α. στην Κλασική Φιλολογία

Υπεύθυνος ΕΜΕ: Πέτρος Πέτρου

Το πιο κάτω υλικό συμπληρώνει αυτό που ήδη περιέχεται στην ιστοσελίδα του ΥΠΠ,
στη διεύθυνση:

http://www.schools.ac.cy/eyliko/mesi/Themata/latinika/ypost_yliko_c_lyk.html

ΜΑΘΗΜΑ XXXIV (Lectio quarta et tricesima) Ο ΣΚΙΠΙΩΝΑΣ Ο ΑΦΡΙΚΑΝΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΛΗΣΤΑΡΧΟΙ

Για τον Σκιπίωνα τον Αφρικανό και τους πολέμους της Ρώμης κατά της Καρχηδόνας, βλέπε:

- Εισαγωγή και κείμενο μαθήματος XI, βιβλίο Β' τάξης
- Εισαγωγή μαθήματος XXVIII, βιβλίο Γ' τάξης
- https://el.wikipedia.org/wiki/Σκιπίων_ο_Αφρικανός
- https://el.wikipedia.org/wiki/Καρχηδονιακοί_Πόλεμοι

Για το σουπίνο βλέπε:

- ΔΓ σελ. 60-61, 68

Οι μάχες του Β' Καρχηδονιακού Πολέμου (218-201 π.Χ.)

Σκιπίων ο Αφρικανός
(236-183 π.Χ.)

Άσκηση:

1. Να εντοπίσετε την αιτιατική του σουπίνου στις πιο κάτω προτάσεις του μαθήματος XXXIV.
2. Να το αντικαταστήσετε με όλους τους δυνατούς τρόπους, ώστε να αποδίδει τον σκοπό.
  - a. Cum Africānus in Literno esset, complūres praedōnum duces forte salutātum ad eum venērunt.
  - b. Tum Scipio, cum se ipsum captum venisse eos existimasset, praesidium domesticōrum in tecto conlocāvit.
  - c. Quod ut praedōnes animadvertērunt, abiectis armis ianuae appropinquavērunt et clarā voce Scipiōni nuntiavērunt (incredibile audītu!) virtūtem eius admirātum se venisse.

Λεξιλόγιο

Liternum -i: Λίτερνο (της Καμπανίας) / complures -es -(i)a: πολλοί / praedo -ōnis, αρ.3: ληστής / forte (επίρρ.): κατά τύχην / ad (πρόθ.) + αιτ.: προς, κοντά / saluto, α': χαιρετίζω επίσημα / capio, cepi, captum, capere, γ': παίρνω, συλλαμβάνω / venio, veni, ventum, venire, δ': έρχομαι / existimo, α': νομίζω / praesidium -ii, ουδ.2: φρουρά / domestici -ōrum, πληθ.2: δούλοι του σπιτιού / tectum -i, ουδ.2: σπίτι (<tego, texi, tectum, tegere, γ': καλύπτω) / colloco (conloco =cum + loco), α': εγκαθιστώ / animadverto (verto), -verti, -versum, -vertēre, γ': παρατηρώ / abicio, -ieci, -iectum, -icere, γ': πετάω κάτι μακριά, καταθέτω τα όπλα (~arma) / ianua -ae, θ.1: πόρτα / appropinquo, α': πλησιάζω / vox, vocis, θ.3: φωνή / clarus -a -um: καθαρός, δυνατός / nuntio, α': αναγγέλλω / incredibilis -is -e: απίστευτος / audio, audīvi, audītum, audire, δ': ακούω / incredibile auditu: απίστευτο στο άκουσμα – να το ακούσει κανείς / virtus -ūtis, θ.3: ανδρεία / admiror, αποθ. α': θαυμάζω / refert (απρόσ.): ενδιαφέρει / refero (re + fero), rettuli, relatum, referre, γ': παραδίδω, αναφέρω, φέρνω πίσω / foris -is (συνήθως πληθ.: fores -ium), θ.3: πόρτα / resero, α': ανοίγω / intromitto, -misi, -missum, -mittere, γ': βάζω μέσα (intra + mitto) / iubeo, iussi, iussum, iubere, β': διατάζω / postis -is, αρ.3: παραστάδα / tamquam (επίρρ. παραβ.): όπως, ως, σαν / sanctus -a -um: ιερός / templum -i, ουδ.2: ναός / veneror, αποθ. α': προσκυνώ, λατρεύω / cupide (επίρρ.): με πάθος / dextra -ae, θ.1: το δεξί χέρι / osculor, αποθ. α': φιλώ / vestibulum -i, ουδ.2: πρόδομος, είσοδος / ante (πρόθ.) + αιτ.: προ, πριν / donum -i, ουδ.2: δώρο / pono, posui, positum, ponere, γ': τοποθετώ, τίθημι / immortalis -is -e: αθάνατος / consecro, α': αφιερώνω, προσφέρω / soleo, solitus sum, solere, ημιαποθ. β': συνηθίζω / revertor, reverti (reversus sum), reverti, ημιαποθ.-αποθ. γ': επιστρέφω / domum (κίνηση προς): προς το σπίτι – προς την πατρίδα

Ενδεικτικές δραστηριότητες

(για την τάξη ή / και το σπίτι)

1. Να γράψετε τη μετάφραση του κειμένου του μαθήματος XXXIV.
2. Να κάνετε χρονική αντικατάσταση των τύπων.
existimasset, animadverterunt, rettulerunt, venerati sunt, solent, iussit, intromitti
3. Να κλίνετε μαζί: clara voce, deis immortalibus
4. Να χρησιμοποιήσετε τον κατάλληλο τύπο του σουπίνου του ρήματος της παρένθεσης.
Να μεταφράσετε τις προτάσεις στα Ελληνικά.

Delecti viri missi sunt ad oraculum, deum _____ (rogo) (rogo, α': παρακαλώ, ρωτώ).
 Consul semper faciebat id quod ei videbatur optimum _____ (facio) (facio, feci, factum, facere, γ': κάνω).
 Imperator exercitum Ephesum duxit _____ (hiemo).
 Libri antiquorum scriptorum semper utiles sunt _____ (lego). (utilis -is -e: χρήσιμος)
 Id incredibile est _____ (dico).
 Hostes venerunt urbem _____ (deleo).
 Magister iucundissimus erat _____ (audio).

5. Να χρησιμοποιήσετε τον κατάλληλο τύπο του σουπίου του ρήματος της παρένθεσης. Να αποδώσετε το ίδιο νόημα χρησιμοποιώντας τύπους του γερουνδίου στη θέση του σουπίου. Να μεταφράσετε τις προτάσεις στα Ελληνικά.

Hannibal iit in Italiam _____ (rugno) adversus Romanos.

Hostes venerunt urbem _____ (deleo) et incolas _____ (capio).

6. Να μεταφέρετε τις προτάσεις στον πληθυντικό αριθμό.

Hostis legatum ad magistratum misit petitum pacem.

Rex domestico iussit ianuam reserare et dona capere.

Homo in templo deum veneratur et donum fert ei. (fero, tuli, latum, ferre, γ': φέρνω, υπομένω)

7. Να μεταφέρετε τις προτάσεις στον ενικό αριθμό.

Cum duces in patria essent, praedones salutatum ad eos venerunt.

Quod ut praedones animadverterunt, arma abiecerunt.

Ducibus Romanis nuntiaverunt virtutem eorum admiratum se venisse.

Ilī fores reserari eosque intromitti iusserunt.

8. Να μεταφέρετε τις προτάσεις στα Λατινικά. Να αποδώσετε τον σκοπό με τον κατάλληλο τύπο του σουπίου.

Οι άνθρωποι συνηθίζουν να διαβάζουν βιβλία, για να διαμορφώνουν το μυαλό και την ψυχή τους.

Ο στρατός ήρθε στην πόλη για να πολεμήσει.

Ο πατέρας άνοιξε την πόρτα για να φύγει.

9. Να σκεφτείτε και να γράψετε, για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου, αν υπάρχουν λέξεις:

- ομόρριζες με αυτήν στα Αρχαία Ελληνικά και/ή
- παράγωγες από αυτήν σε νεότερες – νεολατινικές γλώσσες (Αγγλικά, Γαλλικά, Ιταλικά, Ισπανικά κτλ)

10. α) Πόσους πολέμους έκανε η Ρώμη με την Καρχηδόνα μέχρι να την κατακτήσει οριστικά;

β) Ποια ήταν η συμβολή του Σκιπίωνα Αφρικανού; Να εξηγήσετε.